

ПОКАЗНИКИ ЯКОСТІ ВЛАСНОКРУП'ЯНИХ КУЛЬТУР

**Березняк Н.М., студентка гр 11ГМ
Науковий керівник – к.т.н., Фучаджи Н.О.
к.т.н., доцент Паляничка Н.О.**

*(Таврійський державний агротехнологічний університет імені
Дмитра Моторного)*

Науково-дослідницькими роботами проф. Н. С. Суворова, кандидата технічних наук Я. М. Жисліна та іншими, хто вивчав технологія переробки круп'яних культур, встановлено, що найбільш важливими показниками, що впливають на технологічні властивості, є плівчастість; однорідність за типовим та сортовим складом; крупність, вирівненість, форма та консистенція зерна (рис. 1) [1].

Створення агрегатного устаткування для переробки зерна в крупу на місцях вирощування сировини, споживання готової продукції та утилізації побічних продуктів виробництва обумовлює обґрунтування геометрії робочих органів, встановлення оптимальних кінематичних параметрів і визначення необхідних витрат енергії та потрібної потужності на реалізацію технологічного процесу.

При рішенні цих питань доцільним є припущення про те, що форма та лінійні розміри зерна є головними факторами, які визначають якість зерна і впливають на вибір геометричних параметрів робочої зони та характер її енергетично доцільного завантаження при виконанні головних операцій механічної обробки.

Велике значення для технологічного процесу має консистенція ядра, яка дозволяє в процесі лущення отримувати більшу чи меншу кількість дробленого ядра. При переробці проса зі скловидною чи напівскловидною консистенцією ядра вихід дробленого ядра мінімальний [2]. Це пов'язано із вмістом білкових речовин у ендоспермі ядра, чим більше білків, тим щільніші проміжки між крохмальними зернами заповнені білками, міцніше ендосперм та ядро менше дробиться при обробці [2, 3].

Геометрія зерна, його масові параметри, аеро-, гідродинамічні та механічні властивості, морфологічна та анатомічна будова, структура і хімічний склад, маючи кількісний характер, дозволяють виконувати об'єктивне співставлення якості зерна різних партій, виявляти перспективні рішення і засоби оперативного управління процесами вдосконалення виробництва зерна та переробки його в продовольчі товари та харчові продукти [1].

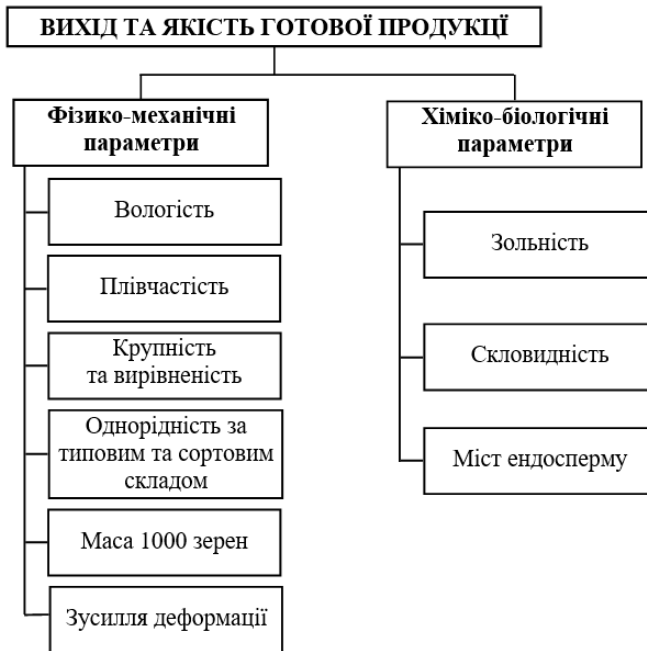

Рис. 1. Фактори, що впливають на вихід та якість продуктів лущення за допомогою удару.

Розглянуті показники якості дозволяють в досить повній мірі виявити технологічні та споживацькі властивості зерна. Поряд з ними використовуються також показники якості зерна, які не мають можливості давати її кількісну оцінку, що знижує достовірність очікуваних результатів, підвищує суб'єктивізм досліджень та негативно впливає на прийняття важливих рішень.

Список використаних джерел:

1. Фучаджи Н.О. Оптимізація технологічного процесу лущення власнокруп'яних культур: Дис. ... канд. техн. наук: 05.18.03. – Херсон, 2006. – 168 с.
2. Гросул Л.Г. Механіко-технологічні основи процесів та агрегатного устаткування для виробництва круп: Дис. ... д-ра техн. наук: 05.18.12. – Одеса, 2002. – 320 с.
3. Шутенко Є.І., Соц С.М. Технологія круп'яного виробництва ОНАХТ. – 2010. 272 с.